

Книга і комп'ютер

(досвід роботи бібліотечних занять з учнями середнього шкільного віку бібліотеки –філії Березнівської гімназії)

Мета:

- формувати в учнів любов до книги як до основного традиційного джерела інформації, навичок пошуку інформації за допомогою всесвітньої мережі Інтернет;
- виховувати інформаційну культуру, орієнтуватися у великому потоці інформації;
- заохочувати дітей до самостійного пошуку інформації.

Головними джерелами інформації в XXI столітті є книга і комп'ютер і тому формування інформаційної культури особистості потрібно починати з дитинства. Традиційно бібліотеки формують основи бібліотечно-бібліографічних знань, працюючи з книгою, періодичними виданнями, довідковим апаратом бібліотеки. Але сьогодні — це лише одна зі складових частин формування інформаційної культури школярів. Другою важливою складовою є основи комп'ютерної грамотності. Щоб бути освіченою сучасною людиною, необхідно багато читати, знати Інтернет тощо.

Перед учителем та бібліотекарем стоять одні і ті ж завдання:

- виховувати всебічно розвинену особистість;
- прищеплювати любов до книги, щоб читання стало внутрішньою потребою;
- виховувати культуру читання, інформаційну культуру;
- формувати у молодого покоління гуманістичних, екологічних цінностей;
- прищеплювати любов до Батьківщини, рідної мови, народних традицій;
- залучати учнів до самопізнання.
- навчання користувачів основам комп'ютерної грамотності, тобто інформаційної культури;
- навчання самостійному пошуку інформації;
- надання доступу до світових інформаційних ресурсів Інтернет, до локальної гімназійної мережі, до електронного каталогу, до матеріалів на різних носіях інформації;
- забезпечення доступу до використання новітніх технологій у навчально-виховному процесі;
- поповнення бібліотечного фонду електронними ресурсами.

Пріоритетним напрямком діяльності медіа-центру бібліотеки-філії Березнівської гімназії є формування в учнів інформаційної культури, яка здійснюється двома шляхами: використовуючи традиційні форми і методи бібліотечно-бібліографічної роботи та застосовуючи нові інформаційно-комп'ютерні технології, які передбачають виховання в учнів інформаційної

грамотності, оволодіння ними комп'ютерною технікою та використання ресурсів в мережі Інтернет.

Цільова аудиторія – учні Березнівської гімназії середньої вікової групи 1-4 (5-8) класи; старшої вікової категорії – учні 5-7 (9-11) класів, вчителі-предметники.

Сучасний стан інформатизації українського суспільства вимагає посиленої уваги до формування інформаційної культури учнів як складової загальної культури особистості.

Зміст інноваційної діяльності

Навчити читачів орієнтуватися в світі інформації, користуватися джерелами інформації, знати, де і як можна підібрати необхідну літературу з певної теми – це основне завдання у вихованні інформаційної культури. Тому із користувачами 1(5) – 2(6) класів проводжу бібліотечні уроки «Зустріч із Павутинкою», «Знайомство із каталогами і картотеками», «Твої помічники у виборі книг», під час яких діти мають можливість познайомитись із історією виникнення Інтернету та комп'ютерів, здійснити пошук інформації в різних пошукових системах та навчитися працювати як із традиційними каталогами і картотеками, так із електронною базою даних періодичних видань.

Наприклад, проводячи бібліотечний урок «Подорож по дитячих сайтах» перш за все знайомлю гімназистів із правилами Інтернет-безпеки та Інтернет-етики для дітей і підлітків, які представлені на сайті Березнівського медіа-центру в рубриці «Школа грамотності». Після цього ми вчимося здійснювати інформаційний пошук в Інтернет-мережі, найчастіше на сайтах «Острів знань» або «Освітній навігатор» на задану тему, ознайомлюємося з веб-ресурсами, відбираємо потрібну повнотекстову інформацію.

Застосування мультимедійного обладнання при проведенні бібліотечних занять дає змогу більш яскраво та наочно познайомити учнів з різноманітною інформацією. Наприклад, при проведенні бібліотечного уроку «Періодичні видання» за допомогою новітніх технологій, учні 1(5) класів мали змогу не тільки почути історію виникнення періодичних видань, але й подивитись слайд-презентацію «Каталог періодичних видань», в результаті якої наочно ознайомились із журналами для кожної вікової категорії і прочитали анотацію про кожне видання. На закінчення бібліотечного уроку користувачі мали можливість пошукати у світовій мережі Інтернет цікавинки про газети і журнали на запропонованих їм сайтах.

Спільно з класним керівником Лесюк Т.В. з учнями 5(9)-Б класу на виховній годині був проведений бібліотечний урок-діалог «Книга і комп'ютер в інформаційному суспільстві: сучасне і майбутнє», під час якого я розпочала з підлітками серйозну розмову про роль книги, бібліотеки і комп'ютера в інформаційному суспільстві.

Під час підготовки до цього бібліотечного уроку було використано весь набутий досвід із виховання культури читання; підготувала книжкову виставку «Книга і комп'ютер»; порадила дітям

ознайомитися з необхідним колом літератури та інформації; всіма засобами стимулювала активність і самостійність учнів, вміння відстоювати думку. Учні взяли активну участь в обговоренні предмету діалогу.

Головна мета цього уроку — допомогти зрозуміти юним користувачам, що оволодіння основами інформаційної культури підготує їх до будь-якого виду пізнавальної діяльності, забезпечить здатність жити в інформаційному суспільстві.

Поєднуючи традиційні та інноваційні форми роботи я постійно працюю над тим, щоб заохочувати учнів до читання, зацікавити книгою, стимулювати вчителів і учнів до використання в бібліотеці наявних інформаційних ресурсів, формувати особистість учня з високим рівнем інформаційної культури, розвивати вміння і навички пошуку інформації. Мною розроблені бібліотечні уроки, основна мета яких – навчити учнів працювати з книгою, періодичними виданнями, електронними ресурсами; добирати літературу для виконання самостійних, наукових робіт за допомогою ДБА (довідково-бібліографічного апарату), ЕБД періодичних видань і розвинути вміння орієнтуватися у додаткових джерелах інформації в т.ч. і в глобальній мережі.

Щоб бути освіченою, сучасною людиною, необхідно багато читати. Тому з метою виховання культури читання, бережливого ставлення до книжки, розкриття значення книги в житті людини, я проводжу з користувачами бібліографічні та інформаційні огляди літератури, слайд-презентації з життя і творчості письменників, а також різні ігри, вікторини, конкурси, які проходять під час Всеукраїнського тижня дитячого читання і під час навчальних екскурсій та навчально-виробничої практики. Моїй роботі сприяє дирекція школи, педагог-організатор, соціальний педагог, психолог, педагогічний колектив гімназії, які є **партнером в реалізації ідеї** – проведенні бібліотечних занять.

Зв'язок бібліотеки із гімназією сприяє кращому вивченню читацьких інтересів, тіснішому контакту з дітьми для подальшої індивідуальної роботи, надає можливість спільного проведення масових заходів. Спільні зусилля педагога і бібліотекаря мають ефективні результати для творчої роботи з учнями, допомагають розвитку особистості, дають можливість дітям не розминутись із потрібною книгою, виховувати гідних громадян України.

Плани на майбутнє

Під час навчальних екскурсій та навчально-виробничої практики спільно із заступником директора з навчально-виховної роботи Л.І. Черниш та педагогом-організатором Н.В. Боровець плануємо проведення масових заходів, особливо бібліотечних уроків, які я поєдную із використанням новітніх технологій, щоб і надалі виховувати в гімназистів культуру читання та інформаційну культуру та навчати користувачів бібліотечно-бібліографічній грамотності. Також планую поповнити бібліотечний фонд електронними ресурсами.

У медіа-центрі бібліотеки Березнівської гімназії поєднуються традиційна культура спілкування з книгою і з новими інформаційними

ресурсами та технологіями, створюється нова модель читача-користувача, здатного жити та діяти в суспільстві знань. Хотілося б, щоб у недалекому майбутньому бібліотека гімназії стала віссю, навколо якої буде обертатися весь навчально-виховний процес.